

права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора. З огляду на вищенаведене, можемо зробити висновок, що оперативні підрозділи є суб'єктами, на яких покладається обов'язок доказування у кримінальному провадженні. Водночас реалізація цього обов'язку оперативними підрозділами здійснюється лише в межах наданого слідчим чи прокурором доручення на проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, що є засобами отримання доказів у кримінальному провадженні. Виконуючи відповідне доручення, оперативні підрозділи отримують фактичні дані та їх джерела, які набувають статусу доказів лише після їх ретельної перевірки та оцінки слідчим, прокурором. Тобто можемо зробити висновок, що чинне кримінальне процесуальне законодавство України не визначає оперативних підрозділів суб'єктами доказування у кримінальному провадженні. Оперативні підрозділи є суб'єктами, які забезпечують отримання доказів стороною обвинувачення у кримінальному провадженні. З наведених норм слідує, що оперативні працівники не мають права здійснювати процесуальні дії за власною ініціативою або звертатися про їх проведення до прокурора чи слідчого судді. Тобто, законодавець штучно створив умови за яких працівники оперативних підрозділів Національної поліції втрачають інтерес до забезпечення інтересів кримінального провадження, оскільки вони позбавлені права навіть клопотатися про проведення процесуальних дій перед судом чи прокурором.

Таким чином, аналіз ст. 41 КПК України дає підстави говорити, що співробітники оперативних підрозділів набувають статусу слідчих з обмеженими повноваженнями і здійснюють процесуальні дії виключно за дорученням слідчого чи прокурора, саме тому відносити оперативних працівників до суб'єктів кримінального процесуального доказування доцільним.

Для вирішення даної проблеми потрібно внести зміни до статті 3 Кримінального процесуального кодексу України, які передбачали віднесення оперативних підрозділів до сторони обвинувачення.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.98

Ольга Владленівна СТРАШКО,

курсант групи ПС-443 Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри криміналістики, судової медицини

та психіатрії ДДУВС доктор юридичних наук, доцент Пиріг І. В.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧІ ЗАХОДИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Одним з ефективних способів протидії злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту під час проведення досудового розслідування є слідчий експеримент. Відповідно до ч. 1 ст. 240 КПК України з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, слідчий, прокурор має право провести слідчий експеримент шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань.

При розслідуванні цієї категорії злочинів слідчий експеримент посідає особливе місце серед інших слідчих (розшукових) дій, оскільки його результати використовуються для підтвердження матеріалів провадження, зібраних раніше, а також можуть бути використані експертом під час проведення інженерно-транспортної експертизи.

Аналізом матеріалів кримінальних проваджень, результатів опитування слідчих та положенням, викладеним в науковій літературі можна визначити організаційно-підготовчі заходи слідчого експерименту при розслідуванні злочинів, що посягають на безпеку руху та експлуатацію транспорту:

- визначення кола учасників експерименту: слідчий, працівники оперативного підрозділу, працівники патрульної поліції, потерпілий, статисти, за необхідності свідки. Особливу увагу необхідно звернути на залучення спеціалістів, експерта-автотехніка з метою проведення подальшої інженерно-транспортної експертизи;

- підготовка науково-технічних засобів. Наприклад, для визначення швидкості виїжджають на місце події і пропонують водію проїхати 100–150 метрів з тією швидкістю, що була перед здійсненням події. Спідометр автомобіля попередньо закривають, а швидкість руху фіксують приладом «Фара» або «Бар'єр». При визначенні швидкості руху людей потерпілому пропонують перебороти певну відстань, наприклад, шлях від тротуару до місця наїзду, фіксуючи при цьому час швидкостеміром;

- підготовка необхідних об'єктів. Слідчий експеримент потрібно проводити із залученням ідентичного транспортного засобу, технічний стан якого обов'язково повинен відповідати тому, що був на момент дорожньо-транспортної пригоди;

- оптимальний вибір прийомів для вирішення окремих тактичних завдань та послідовності їх застосування. Час проведення, стан дорожнього покриття, погодні умови, дорожня обстановка відповідає тим, які існували на момент ДТП.

Таким чином, правильна підготовка до слідчого експерименту дає можливість у повному обсязі провести слідчу (розшукову) дію з метою якісного проведення подальших експертиз, встановлення механізму ДТП, усунути протиріччя у показаннях учасників кримінального провадження, а також довести причетність певних осіб до вчинення суспільно небезпечного діяння.

Одержано 17.04.2018

